

Силабус дисципліни

ОСНОВИ ДЕКОРАТИВНО-УЖИТКОВОГО МИСТЕЦТВА

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Освітня програма – 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології)

Рік навчання: 2. Семестр: 4

Кількість кредитів: 5

Мова викладання: українська

Керівник курсу: Монько Роман Мирославович

Контактна інформація: ел. пошта: r_monko@ukr.net

Опис дисципліни

Дисципліна «Основи декоративно-ужиткового мистецтва» спрямована на ознайомлення студентів з історичним розвитком декоративно-ужиткового мистецтва, композиційними особливостями формотворення, технологією виготовлення і декорування сучасних художніх виробів з деревини і має вагомое освітньо-виховне значення у становленні особистості майбутніх учителів трудового навчання та технологій, креслення та розвиток їх креативних здібностей у підготовці майбутніх фахівців до теоретичного і практичного застосування знань з художньої обробки деревини у професійній діяльності в шкільних та позашкільних закладах художньої творчості дітей, розвиток їх творчих здібностей.

Структура курсу

№ п/п	Тема	Результати навчання
Змістовий модуль 1		
Теоретичні основи та технології декоративно-ужиткового мистецтва.		
1	Основи декоративно-ужиткового мистецтва. Поняття про художню обробку деревини.	Знати історичні аспекти виникнення і розвитку народного декоративно-ужиткового мистецтва; основні центри зародження і розвитку різновидів художньої обробки матеріалів та їх властивості, технології виготовлення виробів; способи поєднання технік та матеріалів; Вміти розрізняти вироби декоративно-ужиткового мистецтва за етнографічними ознаками;
2	Основи кольорознавства в декоративно-ужитковому мистецтві.	Знати основи кольорознавства, вимоги до колористичного вирішення художньо-естетичних завдань.
3	Поняття про композицію в декоративно-ужитковому мистецтві.	Знати види, композиційні закономірності декоративно-ужиткового мистецтва; вимоги до композиційного вирішення художньо-естетичних завдань.; розуміння ритмічних закономірностей.

4	Тригранно-виїмкове різьблення.	Знати поняття про тригранно-виїмкове різьблення. Азбучні елементи і мотиви композицій. Сюжетне і орнаментальне компонування в тригранно-виїмковому різьбленні. Враховуючи технологічні властивостей матеріалу, вміти створювати новітні твори та вироби, органічно поєднувати в орнаментальних композиціях художні техніки на основі можливого їх синтезу відповідно до технології виконання; покращувати художньо-естетичні якості сучасних виробів з деревини вкладаючи в них національну форму, зміст і традиції;
5	Геометрично-контурне різьблення	Знати поняття про геометрично-контурне різьблення. Азбучні елементи і мотиви композицій. Сюжетне і орнаментальне компонування в геометрично-контурному різьбленні. Враховуючи технологічні властивостей матеріалу, вміти створювати новітні твори та вироби, органічно поєднувати в орнаментальних композиціях художні техніки на основі можливого їх синтезу відповідно до технології виконання; покращувати художньо-естетичні якості сучасних виробів з деревини вкладаючи в них національну форму, зміст і традиції;
6	Гравірування.	Знати поняття про гравірування. Сюжетне компонування в гравіруванні. Враховуючи технологічні властивостей матеріалу, вміти створювати новітні твори та вироби, органічно поєднувати в орнаментальних композиціях художні техніки на основі можливого їх синтезу відповідно до технології виконання; покращувати художньо-естетичні якості сучасних виробів з деревини вкладаючи в них національну форму, зміст і традиції;
Змістовий модуль 2 Традиційні види декоративно-ужиткового мистецтва;		
7	Яворівське різьблення	Знати поняття про яворівське різьблення. Азбучні елементи і мотиви композиції. Сюжетне і орнаментальне компонування в яворівському різьбленні. Враховуючи технологічні властивостей матеріалу, вміти створювати новітні твори та вироби, органічно поєднувати

		в орнаментальних композиціях художні техніки на основі можливого їх синтезу відповідно до технології виконання; покращувати художньо-естетичні якості сучасних виробів з деревини вкладаючи в них національну форму, зміст і традиції;
8	Пірографія і піротипія	Знати поняття про результат енергетичного впливу на деревину. Класифікація пірохудожнього оздоблення виробів. Азбучні елементи і мотиви композиції. Враховуючи технологічні властивостей матеріалу, вміти створювати новітні твори та вироби, органічно поєднувати в орнаментальних композиціях художні техніки на основі можливого їх синтезу відповідно до технології виконання; покращувати художньо-естетичні якості сучасних виробів з деревини вкладаючи в них національну форму, зміст і традиції;
9	Ажурне випилювання.	Знати поняття про ажурне випилювання. Сюжетне і орнаментальне компонування в ажурному випилюванні. Враховуючи технологічні властивостей матеріалу, вміти створювати новітні твори та вироби, органічно поєднувати в орнаментальних композиціях художні техніки на основі можливого їх синтезу відповідно до технології виконання; покращувати художньо-естетичні якості сучасних виробів з деревини вкладаючи в них національну форму, зміст і традиції;
10	Аплікація.	Знати поняття про аплікацію. Історія виникнення технології аплікації. Класифікація аплікації соломкою. Композиційні прийоми оздоблення виробів аплікацією. Враховуючи технологічні властивостей матеріалу, вміти створювати новітні твори та вироби, органічно поєднувати в орнаментальних композиціях художні техніки на основі можливого їх синтезу відповідно до технології виконання; покращувати художньо-естетичні якості сучасних виробів з деревини вкладаючи в них національну форму, зміст і традиції;

11	Інтарсія та маркетрі.	Знати поняття про інтарсію та маркетрі. Історичні відомості. Характеристика порід деревини. Вади деревини. Особливості маркетрі. Враховуючи технологічні властивостей матеріалу, вміти створювати новітні твори та вироби, органічно поєднувати в орнаментальних композиціях художні техніки на основі можливого їх синтезу відповідно до технології виконання; покращувати художньо-естетичні якості сучасних виробів з деревини вкладаючи в них національну форму, зміст і традиції;
12	Інкрустація. Оздоблення виробів жируванням.	Знати поняття про інкрустацію, технологію жирування. Цвяховість деревини та використання цієї властивості в інкрустації дерева металом. Композиційні особливості жирування. Враховуючи технологічні властивостей матеріалу, вміти створювати новітні твори та вироби, органічно поєднувати в орнаментальних композиціях художні техніки на основі можливого їх синтезу відповідно до технології виконання; покращувати художньо-естетичні якості сучасних виробів з деревини вкладаючи в них національну форму, зміст і традиції;

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
К 09.	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
К 10.	Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
К 13.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
К 15.	Здатність керувати навчальними та технологічними процесами з виготовлення виробів.
К 22	Здатність впроваджувати інноваційні технології у середній та професійно-технічній освіті.
К 23.	Здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків.
К 25.	Здатність до пошуку ефективних шляхів мотивації дитини до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання).

ПРН03	Знати сутність основних проблем історії та сучасного буття народу України; витоків української нації та її місця в загальнолюдських процесах; соціально-економічних та культурних процесів історичного розвитку українського народу; історичних подій і зародження та розвиток української державності; процесів розбудови сучасної незалежної української держави.
ПРН07	Володіти знаннями з психології, педагогіки, а також фундаментальних і прикладних наук (відповідно до спеціальності) на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених діючим Стандартом та освітньою програмою.
ПРН17	Знати види ручних і електрифікованих інструментів, верстатів, а також широкого спектру додаткового технологічного обладнання.
ПРН19	Знати і розуміти теоретичні основи графічної підготовки, загальні правила оформлення графічних засобів конструкторської документації, конструювання і моделювання у тому числі і засобами графічних редакторів; уміти виконувати ескізне проектування, кресленики деталей і складаних одиниць, розробляти технологічну послідовність виготовлення виробу.
ПРН20	Вміти виготовляти вироби декоративно-ужиткового мистецтва і технічної творчості, підбирати інструменти, матеріали та устаткування з урахуванням проектно-технологічної документації виробу, дотримуватись санітарно-гігієнічних вимог та системи управління якістю.
ПРН21	Знати та розуміти основи формотворення, колористики й орнаментики, художнього малюнка, пластичного мистецтва, технології художньої обробки матеріалів.

Літературні джерела

1. Антонович Є. А., Захарчук-Чугай Р. В., Станкевич М. Є. Декоративно-прикладне мистецтво : навч. посібник. Львів.: Світ, 1992. 272с.
2. Антонович Є. А., Селівачов М.Р. Декоративно-прикладне мистецтво з практикумом у навчальних майстернях : навч. посібник. Київ.: РНМК, 1993. 115с.
3. Будзан А. Різьба по дереву. Бойківщина: Історико-етнографічне дослідження / За ред. Ю. Гошка та ін. Київ.: Наук. думка, 1983. С. 281-284.
4. Гнатюк М. В. Красною гір натхненні: Народне мистецтво Гуцульщини і Покуття (кінець XIX поч. XX ст.) Майстри, школи, музеї. Івано-Франківськ : ПНУ ім. В. Стефаніка, 2010. 322 с.
5. Гнатюк М. В. Образотворче і декорат.-прикл. м-во (осн. обр. грамоти): навч. посіб. Ч. I. Івано-Франківськ: Ярина, 2016. 196 с.
6. Гнатюк М. Художнє дерево в інтер'єрі народного житла. Івано-Франківськ : Плай, 2000. 146 с.
7. Домашевський М. Мистецьке різьблення по дереву. Історія Гуцульщини. Чикаго-Львів, 1995. Т. 1. С. 288.
8. Коломийський музей народного мистецтва Гуцульщини і Покуття : альбом /авт. упоряд. О. Кратюк та ін. Київ.: Мистецтво, 1991. 208 с.
9. Красовський І. Народне різьбярство лемків. Дзвін. 1991. – С. 99-104.
10. Кречковський Л. Школа деревного промислу в Коломії. Животоки. Коломия, 1994. С. 5-9.
11. Курилич М. Гуцульський орнамент. Київ : ЛК Мейкер, УВЦ, 2001. 122с.
12. Одрехівський Р. Різьбярство Лемківщини. Львів.: Сполом, 1998. 262 с.

13. Одрехівський Р. Сакральна різьба по дереву в Галичині XIX – першої половини XX століть. Львів, 2006. 287 с.
14. Романів О. Гуцульські та покутські різьблені свічники-тріїці XIX – перша пол. XX ст. Записки НТШ. Т.СХ ХХХ. Львів, 1995. С.150-182., іл.
15. Станкевич М. Українське художнє дерево XVI-XX ст. Львів, 2002. 480с.
16. Степовик Д. Скульптор Михайло Черешньовський. Життя і творчість. Київ.: вид-во імені Олени Теліги, 2000. 224 с.
17. Тимків Б. Давньогалицькі художні ремесла XII-XV ст. Народне мистецтво. №1-2. 2002. С. 56-58.
18. Тимків Б., Кавас К. Виготовлення художніх виробів з дерева. Ч.1. Різьба по дереву / за ред. Б. Тимківа. Львів.: Світ, 1995. 173 с.
19. Тимків Б., Кавас К. Виготовлення художніх виробів з дерева. Ч.2. Мозаїка. Випалювання. Розпис / за ред. Б. Тимківа. Львів : Світ, 1996. 133 с.
20. Тимків Б. Мистецтво України та діаспори: дерево різьба сакральна й ужиткова. 2-е вид., переробл. і доповнене. Івано-Франківськ : Нова Зоря, 2012. 316 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Розподіл балів, які отримують студенти

Змістовий модуль №1							Змістовий модуль № 2							ІНДЗ	Підсумковий контроль	Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	ЗМ 1	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Тема 11	Тема 12	ЗМ 2			
5	5	5	5	5	5	30	5	5	5	5	5	5	30	20	20	100

До силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст практичних робіт
- 3) Завдання для підсумкового контролю (екзаменаційні питання)
- 4) Електронне навчання в системі MODLE